

Харківський національний медичний університет

Кафедра онкології

Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку (Онкологія)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент ООП «Педіатрія» «228»

Формат нормативний освітнього компонента
очний
(очний; змішаний; дистанційний)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «Педіатрія» « 228 »
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності)

Освітньо-професійна програма (освітньо-наукова програма) «Педіатрія» магістерського рівня

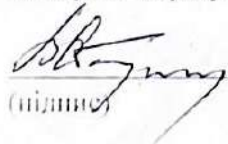
Першого/другого/третього (бакалаврського/магістерського/освітньо-наукового) рівня вищої освіти (обрати потрібне)

Курс

5

Протокол від
“27”серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

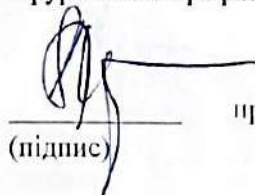

(підпис)

проф. Старіков В.І
(прізвище та ініціали)

“27”серпня 2021 року

Протокол від
“_30_” серпня 2020 року №

Голова методичної комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки хірургічного профілю

(підпис)

проф. Сущик В.О.
(прізвище та ініціали)

“30” серпня 2021 року

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Мужичук Олексій Володимирович- доктор медичних наук, професор кафедри онкології, спеціалізація онкологія, онкохірургія.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

2. Гаврилов Андрій Юрійович асистент кафедри онкології, спеціалізація онкохірургія.

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

(друга сторінка «РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ» друкується на зворотньому боці титульного листа).

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

1. Мужичук Олексій Володимирович- доктор медичних наук, професор кафедри онкології, спеціалізація онкологія, онкохірургія.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше. _____ dep.oncology@i.ua

Контактний телефон _____ +38050583052 _____

Корпоративна пошта викладача ov.muzhychuk@knmu.edu.ua

Консультації _____ очні консультації згідно з графіком _ХІМР _____

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація ХІМРіО_Харків Пушкінська 62 _____

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

2. Гаврилов Андрій Юрійович асистент кафедри онкології спеціалізація, онкохірургія.

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше. _____ dep.oncology@i.ua

Контактний телефон _____ +380974451201 _____

Корпоративна пошта викладача ay.havrylov@knmu.edu.ua

Консультації _____ очні консультації згідно з графіком _ХОЦО _____

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація ХОЦО_Харків Лісопаркова 4 _____

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку (Онкологія)» ОК46 складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педіатрія» 1

Опис навчальної дисципліни (анотація) Предметом вивчення навчальної дисципліни є онкологія - наука, яка вивчає причини виникнення, розвитку пухлин, їх клінічний прояв, діагностику, лікування та профілактику.

Знання основ онкології має надзвичайно важливе значення для підготовки лікарів усіх спеціальностей.

За час навчання важливо сформувати академічну підготовку з фундаментальних і клінічних біомедичних наук та підготовку випускників до професійної діяльності лікаря-педіатра на відповідній первинній посаді шляхом набуття загальних та спеціальних компетентностей, сфера застосування яких описується визначеними переліками синдромів та симптомів онкозахворювань, невідкладних станів, фізіологічних станів та супутніх захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій, питань трудової, судової та військової експертизи.

Цей курс зосереджено на вирішенні основних проблем онкології. Програма охоплює теми, пов'язані з найпоширенішими локалізаціями злоякісних пухлин. Клінічний досвід можна отримати протягом практичних занять курсу в провідних установах регіону згідно з розкладом занять. Студенти протягом курсу мають змогу приймати участь у курсах та демонстрації хворих з різноманітною онкопатологією, а також відпрацювання практичних навичок під час занять в фантомних класах ННЦЯО ХНМУ. Тобто курс охоплює основні як практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього педіатра та сімейного лікаря.

Міждисциплінарні зв'язки: Нормальна анатомія Ембріогенез тканин. Вміти дати характеристику змін на різних етапах ембріогенезу

Фізіологія Параметри фізіологічної норми (заг. ан. крові, сечі, біохімія крові). Онкологічні маркери. Оцінити дані лабораторного обстеження. Патофізіологія Механізм порушення функцій зі сторони органів та систем при патологічних станах різного генезу. Інтерпретувати патологічні зміни за результатами лабораторного обстеження при порушеннях функцій органів і систем різного генезу.

Патологічна анатомія Макроскопічні зміни будови тканин. Визначати місцеві зміни зі сторони тканин, визначати патоморфоз пухлини.

Фармакологія та клінічна фармакологія Групи препаратів, що застосовуються для інфузійної, антибактеріальної та симптоматичної терапії, їх побічні ефекти, протипокази і т.д., знати групи хіміотерапевтичних препаратів. Оформляти листи призначень препаратів

Хірургія Методи та основні етапи хірургічного лікування. Основні принципи клінічного обстеження хворого. Симптоми та синдроми патологічних станів. Зібрати анамнез, провести клінічне обстеження хворого, виявити патологічні симптоми і синдроми. Аналізувати отримані дані. Знати основні етапи хірургічних втручань, хірургічний інструментарій, що використовується, принципи абластики та антиабластики.

Пререквізити Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, пропедевтики внутрішніх та дитячих хвороб, медичної генетики, фармакології та медичної рецептури, онкоепідеміології та принципів доказової медицини, екстренної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за онкохворими, в тому числі и дитячого віку та їх ведення у поліклініч-

них та стаціонарних умовах.

Постреквізити Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 4 року навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE [__кафедра онкології](http://distance.knmu.edu.ua/)
<http://distance.knmu.edu.ua/>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі медицини, а саме, в педіатрії, здатних розв'язувати комплексні проблеми діагностики, лікування та профілактики онкологічних хвороб.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Медицина» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 228 «Педіатрія»

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог

загальні:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо

спеціальні (фахові, предметні):у галузі онкології:

Навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; характеру харчування при лікуванні онкозахворювань; здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги, в тому числі прі ускладненнях лікування; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних заходів; здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду; здатність до ведення медичної документації.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення.Застосування

знань та розумінь:

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань

ПРН 8 – визначення необхідної дієти, режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги

ПРН 15 – виконання медичних маніпуляцій

ПРН 17 – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

Формування суджень:

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),

робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),

конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),

тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),

лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформація про дисципліну

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 2.0	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна

Загальна кількість годин -60	Спеціальність: 228 «Педіатрія»	Рік підготовки:
		5-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 20	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Семестр
		9
		Лекції
		6 год.
		Практичні, семінарські
		34 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		20 год.
Індивідуальні завдання:		
		Вид контролю: Диференційований залік

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Етіологія та патогенез злоякісних пухлин. Діагностика та лікування злоякісних пухлин. Пухлини шкіри	2	Off line, on line
2	Рак молочної залози.	2	Off line, on line
3	Особливості онкозахворювань у дітей.	2	Off line, on line
	Всього годин	6	

2.2.2 Семінарські заняття (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1				
2				
	Всього годин			

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Рак губи, слизової порожнини рота, рак язика.	4	Демонстрація хворих, розповідь-пояснення презентація, відеофільми, дис-	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий кон-

			кусія, моделювання процесів і ситуацій, коучинг (тренінг), та інші.	троль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
2	Рак стравоходу і шлунка. Рак печінки і підшлункової залози.	4	Демонстрація хворих, розповідь-пояснення презентація, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, коучинг (тренінг), та інші.	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
3	Рак ободової і прямої кишки.	4	Демонстрація хворих, розповідь-пояснення презентація, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, коучинг (тренінг), та інші.	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
4	Рак легені, пухлини середостіння	4	Демонстрація хворих, розповідь-пояснення презентація, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, коучинг (тренінг), та інші.	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
5	Рак молочної і щитовидної залози.	5	Демонстрація хворих, розповідь-пояснення презентація, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, коучинг (тренінг), та інші.	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
6	Рак шкіри, меланома, лімфогранульоматоз.	5	Демонстрація хворих, розповідь-пояснення презентація, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; ре-

			ситуацій, коучинг (тренінг), та інші.	ферати; доповідь та інші
7	Рак нирки, сечоводу, сечового міхура. Рак передміхурової залози	4	Демонстрація хворих, розповідь-пояснення презентація, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, коучинг (тренінг), та інші.	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
8	Рак тіла, шийки матки, яєчників. Підсумковий контроль засвоєння знання	4	Демонстрація хворих, розповідь-пояснення презентація, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, коучинг (тренінг), та інші.	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
	Всього годин	34		<u>Підсумковий контроль</u> , диференційований залік

2.2.4. Лабораторні заняття (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1				
2				
	Всього годин			

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Рак губи, слизової порожнини рота, гортані: пальпація периферичних лімфатичних вузлів, лярінгоскопія, рентгенографія щелеп, КТ черепу.	1	індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
2	Рак стравоходу і шлунка: методика езофаго-гастроскопії, проведення зонду в шлунок.	1	, індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

				письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
3	Рак печінки і підшлункової залози: глибока пальпація печінки і підшлункової залози, виявлення наявності вільної рідини у черевній порожнині, холецистохолангіографія, УЗД, КТ ОЧП.	1	, індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
4	Рак ободової і прямої кишки: пальцеве ректальне дослідження, методика ректороманоскопії та колоноскопії.	1	, індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
5	Рак легені, пухлини середостіння: аускультация та перкусія легень, методика бронхоскопії і плевральної пункції.	2	, індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
6	Рак молочної і щитовидної залози: пальпація молочної і щитовидної залози та регіонарних лімфовузлів; пункційна аспіраційна біопсія пухлин. Мамографія, УЗД, радіоізотопне сканування щитовидної залози.	2	, індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
7	Рак шкіри, меланома, лімфогранульоматоз: пальпація регіонарних лімфовузлів, узяття зскоблення з пухлини, дерматоскопія. Кріо-, електро- та	1	індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші

	лазерна деструкція доброякісних пухлин шкіри, близькофокусна рентгентерапія.			вий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
8	Рак нирки, сечоводу, сечового міхура: ректальне дослідження, узяття змиву зі статевого органа, методика цистоскопії, КТ заочеревинного простору.	1	індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
9	Курація хворих із написанням історії хвороби.	5	індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
10	Рак тіла, шийки матки, яєчників: бімануальне дослідження, кольпоскопія, метрографія, лапарацентез, УЗД малого тазу.	1	індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
11	Особливості онкозахворювань у дітей (Ретинобластома, ЛГМ, Тимома)	2	індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні завдання; реферати; доповідь та інші
12	Особливості онкозахворювань у дітей (Пухлина Вільмса, Саркома Юинга)	2	індивідуальні завдання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль, індивідуальні

				завдання; реферати; доповідь та інші
	Всього годин	20		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

3.1.1 Кредити ECTS відображають обсяг навчального навантаження та включають всі види робіт здобувача освіти, передбачених індивідуальним навчальним планом. Один кредит ECTS становить 30 академічних годин.

3.1.2 Поточний контроль (далі – ПК) проводиться науково-педагогічними працівниками на кожному аудиторному занятті (крім лекцій). Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю - забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти у процесі навчання та забезпечення управління їх навчальною мотивацією. За результатами засвоєння кожної теми заняття виставляється оцінка з використанням 4-бальної системи.

3.1.3 Підсумкове заняття (далі – ПЗ) – це заняття, на якому проводиться оцінювання набутих компетентностей після логічно завершеної частини дисципліни, що складається з сукупності навчальних елементів програми дисципліни. ПЗ проводиться на одному із практичних занять, приймається викладачем академічної групи. ПЗ має включати контроль усіх видів підготовки (теоретичної, практичної, самостійної та інших), передбачених програмою навчальної дисципліни. За ПЗ виставляється оцінка, що є однією з оцінок ПК. Якщо в межах ПЗ за практичні заняття є незадовільні оцінки, то викладач зобов'язаний забезпечити здобувачу освіти можливість відповіді на додаткові питання з теми цих занять з подальшим виставленням оцінки у “Журнал обліку роботи академічної групи” та АСУ.

3.1.4 Поточна навчальна діяльність (ПНД) - це навчальна діяльність студента впродовж семестру, яка контролюється науково-педагогічним працівником, що проводить заняття у групі. ПНД передбачена для дисциплін, вивчення яких в поточному семестрі не закінчується. ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

3.1..5 Самостійна робота здобувача (СРЗ)

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

3.1. 6 Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення дисципліни Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку, що закінчуються оцінкою з формою контролю «диференційований залік». ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для дисциплін Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку з формою контролю «диференційований залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль

у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ або іспитом)», що додається (додаток 1), автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120.

3.1. 7 Індивідуальні завдання здобувача освіти - з дисципліни Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку (далі - ІЗЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Види індивідуальних завдань з дисципліни «Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку» визначаються навчальною програмою з дисципліни. Терміни отримання, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, що розробляється кафедрою на кожний семестр. ІЗЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання ІЗЗ комплексної тематики кількома студентами.

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни «Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку», при проведенні «диференційованого заліку»

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за виконання завдань викладача:

- доповідь реферата на практичному занятті 0 – 2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0 – 3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей 0 – 5 балів;
- участь у Всеукраїнській олімпіаді –5 – 10 балів

3.1.8 Семестровий контроль з дисципліни здійснюється на проміжних етапах навчання та є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача освіти. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді диференційованого заліку, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальним планом, програмою навчальної дисципліни «Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку». Диференційований залік проводиться на останньому практичному занятті.

Здобувач освіти допускається до семестрового контролю з, якщо він виконав умови допуску, визначені у програмі.(Табл 1)

3.1.9 Оцінювання дисципліни (далі – ОД) - це підсумковий контроль, що проводиться після засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з дисципліни на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних, виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи. Оцінювання дисципліни «Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку» проводиться по закінченні вивчення у формі «диференційованого заліку»,

Для дисципліни «Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку», з формою контролю є «**диференційований залік**» передбачається що, допуск до ДЗ розраховується у балах ЗНД від 70 до 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів. (табл. 2)

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ або іспитом)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92

4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Таблиця 2

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2. Питання до діфзаліку:

1. Епідеміологія злоякісних пухлин (ціль, методи дослідження).
2. Вплив способу життя, харчування, клімату, професійно-побутових факторів на розвиток злоякісних пухлин.
3. Розходження онкологічної захворюваності в чоловіків і жінок і причини, їх що обумовлюють.
4. Профілактика злоякісних пухлин (первинна, вторинна).
5. Класифікація злоякісних пухлин людини по гістогенезу (поняття «рак», «саркома»).
6. Міжнародна класифікація злоякісних пухлин TNM (загальна характеристика).
7. Поняття про рак (облігатний, факультативний).
8. Фази канцерогенезу на рівні клітки.
9. Особливості трансформованої клітки (ліміт Хайфлика).
10. Теорії канцерогенезу.

11. Теорія хімічного канцерогенезу.
12. Теорія фізичного канцерогенезу.
13. Теорія біологічного канцерогенезу.
14. Генетична теорія канцерогенезу.
15. Метастазування злоякісних пухлин (механізм, види, органи-«мішені»).
16. Визначення злоякісного росту.
17. Поняття рак (особливості росту і метастазування).
18. Поняття саркома (особливості росту і метастазування).
19. Carcinoma in situ (прикладі діагностики і лікування).
20. Прямі канцерогени і проканцерогени, канцерогенні речовини.
21. Групи підвищеного онкологічного ризику, передракови захворювання.
22. Значення онко профосмотров, їхні види.
23. Роль іонізуючого випромінювання в канцерогенезі.
24. Візуальні форми раку.
25. Поняття про лікарську онкологічну сторожкість і онкологічну сторожкість населення, мета і задачі протиракової пропаганди.
26. Роль радіонуклідів у виникненні пухлин людини.
27. Основні методи обстеження онкологічних хворих.
28. Променеві методи дослідження в онкології (рентгенологічний, КТ, МРТ, УЗІ).
29. Ямр-томографія і її застосування в онкології.
30. Роль ультразвукового методу дослідження в онкології.
31. Роль радіонуклідних методів діагностики в онкології.
32. Особливості ендоскопічного дослідження онкохворих, види ендоскопічних досліджень в онкології.
33. Цитологічний метод дослідження в онкології.
34. Гістологічний метод дослідження в онкології.
35. Структура онкологічного диспансеру.
36. Медична облікова документація, оформлювана на онкологічних хворих.
37. Методи лікування злоякісних пухлин (хірургічний, променевий, хіміотерапевтичний).
38. Лікування злоякісних пухлин (комбіноване і комплексне).
39. Види лікування онкохворих (радикальне, паліативне і симптоматичне).
40. Принципи хірургічного лікування злоякісних пухлин (абластика, футлярність, зональність, антибластики).
41. Абластика й антибластики (механічна, хімічна, фізич.)
42. Променева терапія злоякісних пухлин (зовнішнє, внутріпорожнинне опромінення). Механізм дії, що ушкоджує.
43. Хіміотерапія злоякісних пухлин, основні групи хіміопрепаратів.
44. Гормонотерапія пухлин
45. Клінічні групи хворих.
46. Реабілітація онкологічних хворих.
47. Симптоматичне лікування і відхід за онкохворих.
48. Експертиза непрацездатності онкохворих.
49. Деонтологія в онкології.
50. Пухлини голови і шиї, принципи діагностики і лікування.
51. Рак губи, клініка, діагностика, лікування.
52. Рак мови, клініка, діагностика, лікування.
53. Рак слизуватої порожнини рота, клініка, діагностика, лікування.
54. Рак гортані, клініка, діагностика, лікування.
55. Рак щитовидної залози, клініка, діагностика, лікування.
56. Рак шкіри, епідеміологія, захворюваність.
57. Рак шкіри, базаліома, діагностика, лікування.
58. Пігментні пухлини, меланома, клініка, діагностика, лікування.
59. Пухлини м'яких тканин, клініка, діагностика, методи лікування.
60. Рак молочної залози, захворюваність, фактори ризику.
61. Патогенез раку молочної залози.
62. Диференціальна діагностика вузлового раку молочних залоз і вузлових форм мастопатії.

63. Клінічні варіанти плинину рака молочної залози.
64. Клініка вузлового рака молочної залози.
65. Клініка дифузійних форм рака молочної залози.
66. Особливі (рідкі) форми рака молочної залози (окулярний, непальпований, маргінальний, первинно-множинний, рак додаткової молочної залози, рак Педжета).
67. Класифікація рака молочної залози по TNM.
68. Тактика лікування при підозрі на рак молочної залози.
69. Основні методи діагностики рака молочної залози.
70. Хірургічні методи в лікуванні рака молочної залози.
71. Принципи променевої і хіміотерапії рака молочної залози.
72. Реабілітація хворих раком молочної залози.
73. Особливості метастазування рака молочної залози.
74. Рак легені, захворюваність, фактори ризику.
75. Етіологія рака легені, роль паління.
76. Клініко-анатомічна класифікація рака легені Савицького.
77. Клініка периферичного рака легені.
78. Основні методи діагностики рака легені.
79. Клініка центрального рака легені.
80. Рак Пенкоста (клініка, діагностика).
81. Атипові форми рака легені.
82. Особливості метастазування рака легені.
83. TNM – класифікація рака легені.
84. Хірургічне лікування рака легені.
85. Хіміо- і променеве лікування рака легені.
86. Рак стравоходу, захворюваність, етіологія.
87. Клініка рака стравоходу.
88. Основні методи діагностики рака стравоходу.
89. Лікування рака стравоходу (шийного, грудного, абдом-го від.).
90. Рак шлунка, захворюваність, етіологія.
91. Групи підвищеного ризику по раку шлунка. Передракове захворювання шлунка.
92. Клінічна класифікація рака шлунка.
93. Клініка рака шлунка в залежності від локалізації пухлини.
94. Атипові варіанти плинину рака шлунка.
95. Ускладнені варіанти рака шлунка.
96. Віддалені метастази рака шлунка (Вірхова, Крукенберга, Шницлера, сестри Джозеф).
97. Рання діагностика рака шлунка.
98. Основні методи діагностики рака шлунка.
99. Лікування рака шлунка.
100. Симптоматичні і паліативні операції при раку шлунка.
101. Рак ободової кишки, епідеміологія, захворюваність, передпухлинні захворювання.
102. Клініка і класифікація рака ободової кишки.
103. Атипові варіанти плинину рака товстої кишки.
104. Особливості клінічного плинину рака правої половини ободової кишки.
105. Особливості клінічного плинину рака лівої половини ободової кишки.
106. Основні методи діагностики рака ободової кишки.
107. Лікування рака ободової кишки.
108. Операція Коффи-Гартмана (показання, техніка виконання).
109. Ускладнення рака ободової кишки.
110. Рак прямої кишки, передпухлинні захворювання.
111. Клініка рака прямої кишки.
112. Діагностика рака прямої кишки.
113. Лікування рака прямої кишки.
114. Рак підшлункової залози, клініка, діагностика, лікування.
115. Рак тіла матки, клініка, діагностика, лікування.
116. Пухлини шийки матки, клініка, діагностика, лікування.
117. Рак яєчників, клініка, діагностика, лікування.
118. передпухлинні захворювання жіночих полових органів.
119. Рак нирки (клініка, діагностика, лікування).

120. Рак сечового міхура (клініка, діагностика, лікування).

121. Рак простати клініка, діагностика, лікування.

122. Рак яєчка, клініка, діагностика, лікування.

3.3. Контрольні питання

Змістовий модуль 1. Пухлини травного тракту.

1. Рак губи: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, принципи класифікації, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, принципи комбінованого і комплексного лікування.
2. Рак слизової порожнини рота: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, принципи класифікації, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, принципи комбінованого і комплексного лікування.
3. Рак язика: захворюваність, причини, епідеміологія, принципи класифікації, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, принципи комбінованого і комплексного лікування.
4. Рак стравоходу: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи комбінованого і комплексного лікування.
5. Стравохід Барретта: причини, клініка, діагностика, рання діагностика, диспансеризація хворих, принципи лікування.
6. Рак шлунка: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи комбінованого і комплексного лікування.
7. Рання діагностика, принципи та методи скринінгу раку шлунка, диспансеризація хворих.
8. Первинна і вторинна профілактика раку стравоходу та шлунка.
9. Рак підшлункової залози: захворюваність, причини, передракові захворювання, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, загальні принципи лікування, профілактика.
10. Рак печінки: захворюваність, причини, клініка, діагностика, загальні принципи лікування.
11. Діагностика і диференціальна діагностика механічної жовтяниці, методи лікування, симптоматичні операції.
12. Рак ободової кишки: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, принципи комбінованого і комплексного лікування, методи медичної реабілітації.
13. Рак прямої кишки: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання,

клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, комбіноване і комплексне лікування, методи медичної реабілітації хворих.

14. Діагностика і диференціальна діагностика кишкової непрохідності, методи хірургічного лікування, симптоматичні операції.
15. Принципи та методи скринінгу на рак ободової і прямої кишки, диспансеризація хворих.
16. Первинна і вторинна профілактика на рак ободової і прямої кишки.

Змістовий модуль 2. Пухлини органів дихання, молочної залози, щитоподібної залози, шкіри.

1. Рак легені: захворюваність, причини, епідеміологія, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, комбіноване і комплексне лікування.
2. Центральний рак легені, патогенез і фази розвитку бронхообтураційного синдрому, основні клінічні прояви раку легені на ранніх стадіях, диференціальна діагностика раку легені.
3. Метастатичні пухлини легень: діагностика, диференціальна діагностика, принципи лікування.
4. Принципи та методи скринінгу на рак легені, диспансеризація хворих.
5. Первинна і вторинна профілактика раку легені.
6. Пухлини середостіння (тимома, лімфосаркома, тератома): клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, загальні принципи лікування, комбіноване і комплексне лікування.
7. Рак молочної залози: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація.
8. Принципи та методи скринінгу на рак молочної залози, диспансеризація хворих, первинна і вторинна профілактика раку молочної залози.
9. Рак щитовидної залози: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, комбіноване і комплексне лікування.
10. Лімфогранульоматоз: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, загальні принципи лікування; комбіноване і комплексне лікування.
11. Рак шкіри: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, комбіноване і комплексне лікування; первинна і вторинна профілактика.
12. Меланома: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, кліні-

ка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, загальні принципи лікування; первинна і вторинна профілактика.

Змістовий модуль 3. Пухлини статевих та сечовивідних органів.

1. Рак тіла матки: захворюваність, причини, епідеміологія, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, комбіноване і комплексне лікування.
2. Рак шийки матки: захворюваність, причини, епідеміологія, передракові захворювання, клініка, діагностика, рання діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, комбіноване і комплексне лікування; первинна і вторинна профілактика.
3. Рак яєчників: захворюваність, клініка, діагностика, класифікація, загальні принципи лікування: комбіноване і комплексне лікування.
4. Рак нирки: захворюваність, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, загальні принципи лікування: хірургічне лікування; комбіноване лікування.
5. Рак сечового міхура: захворюваність, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, загальні принципи лікування: хірургічне лікування; комбіноване лікування.
6. Рак передміхурової залози: захворюваність, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, класифікація, загальні принципи лікування.
7. Онкозахворювання, сучасні уявлення про канцерогенез, канцерогени, основні причини раку. Онкозахворюваність, структура, облік і динаміка.
8. Класифікація онкозахворювань, система TNM.
9. Організація і задачі онкослужби. Протиракова боротьба, диспансеризація онкохворих.
10. Первинна і вторинна профілактика онкозахворювань.
11. Паліативна і симптоматична терапія онкохворих: задачі, принципи, методи.
12. Боротьба з болем, принципи, методи, основні групи анальгетиків.
13. Методи паліативного лікування основних симптомів пухлин травного тракту.
14. Методи паліативного лікування основних симптомів пухлин органів дихання.
15. Методи паліативного лікування основних симптомів пухлин статевих органів.
16. Методи паліативного лікування основних симптомів пухлин сечовивідних органів.
17. Етичні і психологічні принципи паліативної допомоги онкохворим.

3.4. Індивідуальні завдання

1. Огляд і пальпація молочних залоз.
2. Навчання пацієнтки само обстеженню грудних залоз
3. Пальпація периферичних лімфовузлів.

- 4.Методики пункційної біопсії пухлин та периферичних лімфовузлів.
- 5.Взяття відбитків, мазків з виразок і пухлин шкіри та слизових оболонок.
- 6.Підготовка хворого до рентгенологічного дослідження
- 7.Взяття харкотиння для цитологічного дослідження.
- 8.Пальцеве дослідження прямої кишки.
- 9.Підготовка та проведення ректороманоскопії, колоноскопії.
- 10.Методики проведення хіміотерапевтичного лікування. Техніка безпеки.
- 11.Заповнення первинної медичної документації на вперше виявленого онкохворого
- 12.Методики підготовки до радіоімунологічних досліджень, сканування, УЗД-діагностики, рентгенологічних обстежень, в т.ч. комп'ютерної томографії.
- 13.Методика забору крові для дослідження онкомаркерів.
- 14.Особливості догляду за хворими при променевої терапії
15. Діагностика ускладнень хіміо- та лучевої терапії.

3.5. Правила оскарження оцінки

Нормативно-правовими актами, які регулюють процедуру оскарження результатів оцінювання є Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національній медичномуніверситети.

3.5.1. Поточне оцінювання. Спірні питання щодо поточного оцінювання вирішуються упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю. Здобувач вищої освіти має право звернутися за обґрунтуванням щодо результатів поточного оцінювання та/або наявними, на його думку, порушеннями процедури проведення контрольного заходу до викладача, який здійснював оцінювання. Викладач, у присутності завідувача кафедри онкології обґрунтовує дотримання вимог проведення контрольного заходу та відповідності виставленої оцінки критеріям оцінювання, з якими здобувач вищої освіти був ознайомлений до проведення контрольного заходу.

3.5.2. Підсумковий семестровий (курсний) контроль. Оскарження результатів діфзалику, здійснюється, як правило, у день проведення, але не пізніше наступного дня після оголошення результатів. Здобувач вищої освіти звертається до викладача, який проводив діфзалик за роз'ясненням щодо виставленої оцінки. Якщо здобувач незгодний з результатами підсумкового контролю та/або вважає, що мало місце порушення процедури проведення контрольного заходу, і обґрунтування викладача, який проводив оцінювання за критеріями, наведеними в робочій програмі навчальної дисципліни, з точки зору здобувача, не є об'єктивними, він має право звернутися до декана факультету з апеляційною заявою, в якій вказується причина подачі апеляції.

3.5.3. Апеляція розглядається апеляційною комісією у складі декана факультету або його заступника, гаранта освітньої програми, завідувача кафедри онкології, двох-трьох провідних викладачів кафедри, у тому числі й викладача, який приймав діфзалик. До складу комісії можуть бути включені представники ради студентського самоврядування.

3.5.4. Апеляція розглядається на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного

робочого дня після її подання в присутності здобувача освіти. Перенесення терміну апеляції не допускається. Під час розгляду апеляції ведеться протокол, у якому записуються всі зауваження членів комісії та висновки щодо оцінювання.

3.5.5. Здобувачеві освіти дають можливість повторно скласти підсумковий контроль членам апеляційної комісії за новим білетом.

3.5.6. За наслідками розгляду апеляції, комісія приймає одне з рішень: – виставлена оцінка з навчальної дисципліни відповідає рівню і якості виконаної роботи (наданим усним відповідям) та не змінюється; – виставлена оцінка з навчальної дисципліни не відповідає рівню і якості виконаної роботи (наданим усним відповідям) та змінюється на визначену комісією кількість балів і вказується нова оцінка у балах, за національною шкалою та за шкалою ЄКТС;

3.5.7. Рішення апеляційної комісії доводиться до відома здобувача освіти головою апеляційної комісії по завершенню розгляду апеляційної скарги в усній формі або, на вимогу здобувача, в письмовій формі. Рішення апеляційної комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб успішно пройти курс «Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку» необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Відвідування пацієнтів під час курації в лікарні можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію), або іншими інфекційними захворюваннями згідно поточної епідемічної ситуації.

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з

економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в душі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в душі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття

Заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; формою академічного плагіату є самоплагіат, що полягає у відтворенні без посилання на джерело інформації власних раніше опублікованих текстів;

фабрикація – фальсифікація результатів досліджень, посилань, або будь-яких інших даних, що стосуються освітнього процесу;

обман– надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

списування– використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;

хабарництво– надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Кафедра онкології підтримує принципи академічної доброчесності. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Алгоритмы современной онкологии. /Под редакцией Щепотина И.Б., Бондаря Г.В., Ганула В.Л. - К.: Книга плюс- 2006.
2. Бондар Г.В., Антипова С.В. Вибрані лекції з клінічної онкології. – ВАТ, Луганськ, 2009-7.-510 с.
3. Бондар Г.В., Вітенко І.С., Попович О.Ю. Паліативна медична допомога. Донецьк, Донеччина. - 2004. -150с.
4. Ганул.В.Л., Киркилевский СИ. Рак пищевода: руководство для онкологов и хирургов. К.: Книга плюс. - 2003. - 200с.
5. Ефетов В.М. Избранные лекции по клинической онкологии. 1997. -260с.
6. Онкологія. /За ред. В.П.Баштана, А.Л.Одабашьяна, П.В.Шелешка - Тернопіль; Укрмедкнига, 2003.-316с.
7. Онкологія: Підручник - 3-те видання, перероб. і доп./Б.Т.Білінський, Н.А.Володько, А.І.Гнатишак, О.О.Галай та ін.; За ред. Б.Т.Білінського - К. Здоров'я, 2004. - 528с.
8. Стариков В.И. Общая онкология: Учебное пособие.- Харьков: ХГМУ, 2001.- 72с.
9. Стариков В.И., Трунов Г.В. Рак легкого.- Харьков, "ООО Катран КПК",- 2002.-212с.
10. Ю.Шевченко А.І. Онкологія. Електр. підручник для студентів вищих медичних закладів., Запоріжжя.-2006.
11. Щепотін І.Б., Ганул В.Л., Кліменко І.О. та ін. Онкологія.- К.:Книга плюс. -2006. - 496с.
12. Энциклопедия клинической онкологии. Руководство для практикующих врачей / М.И.Давыдов, Г.Л.Вышковский и др. - М.:РЛС - 2005,2004.-1536 с.
13. Sorkin V.M., Perehod I.A. Clinical oncology(Lectures for medical students). Simferopol.- 2007.- 136р.

Допоміжна

1. Атлас онкологічних операцій / Під ред. Б.Е. Петерсона, В. І. Чисова, А.І. Пачеса - М.: Медицина, 1987. -534с.

2. Лупальцов В.І., Циганенко А.Я., Сенніков І.А. Элементы общего ухода за больными в хирургическом стационаре. – Харків, 1999. – 232 С.
3. Переводчикова Н.И. Руководство по химиотерапии опухолевых заболеваний / Под ред. Н.И. Переводчиковой. - 2-е изд., доп.- М.: Практическая медицина, 2005.-С. 195- 209.
4. Черноусов А.Ф., Поликарпов С.А., Черноусов Ф.А. Хирургия рака желудка. – Москва, - 2004, 560 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE_кафедра онкології
<http://distance.knmu.edu.ua/>
rosoncoweb.ru
oncology-knmu.com.ua
knmu.kharkov.ua
moz.gov.ua
unci.org.ua
mozdocs.kiev.ua
ncru.inf.ua
[oncology.kiev.](http://oncology.kiev)

8. ІНШЕ

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз`яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабус і затверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки педіатричного профілю та оприлюднюються на сайті ХНМУ, сайті кафедри онкології ХНМУ.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Радіології та радіаційної медицини
Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку»

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність « 228 «Педіатрія» »

Спеціалізація (за наявності)

Освітньо-професійна програма «Педіатрія»

Другого/магістерського/ рівня вищої освіти

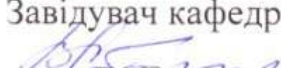
Курс V

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
радіології та радіаційної медицини

Протокол від
“29” серпня 2021 року № 1
Завідувач кафедри

проф. Старенький В.П.
(підпис)
(прізвище та ініціали)

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
онкології

Протокол від
“ 29 ” серпня 2021 року №
Завідувач кафедри

проф. Старіков В.І.
(підпис)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем професійної
підготовки
терапевтичного профілю

Протокол від
“ 31 ” серпня 2021 _____ року № 1

Голова

проф. Кравчун П.Г.
(підпис) (прізвище
та ініціали)

“29” вересня 2021 року

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

- 1.Старіков Володимир Іванович
- 2.Мужичук Олексій Володимирович
- 3.Міхановський Олександр Альбертович
- 4.Старенький Віктор Петрович
- 4.Пилипенко Микола Іванович
- 5.Астап'єва Ольга Миколаївна

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1. Старенький Віктор Петрович, завідувач кафедри ,професор,доктор мед.н.

Діагностична та терапевтична радіологія. <http://distance.knmu.edu.ua>

Контактний телефон _____0675782147

Корпоративна пошта викладача vp.starenkyi@knmu.edu.ua

Консультації: очні консультації що п'ятниці з 14-00 до 16-00, кафедра радіології та радіаційної медицини за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 320.

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація: кафедра радіології та радіаційної медицини за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 320.

2. Астап'єва Ольга Миколаївна, доцент кафедри, канд..мед.н.

Діагностична та терапевтична радіологія , радіаційна медицина.

<http://distance.knmu.edu.ua>

Контактний телефон _____0506321744

Корпоративна пошта викладача: om.astapieva@knmu.edu.ua

Консультації: очні консультації що понеділка з 14-00 до 16-00, кафедра радіології та радіаційної медицини за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 320.

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація: кафедра радіології та радіаційної медицини за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 320.

3. Максимішин Олексій Володимирович, асистент кафедри.

Діагностична та терапевтична радіологія , радіаційна медицина.

<http://distance.knmu.edu.ua>

Контактний телефон _____ 0506320884

Корпоративна пошта викладача: ov.maksimishyn@knmu.edu.ua

Консультації: очні консультації по вівторках з 14-00 до 16-00, кафедра радіології та радіаційної медицини за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 320.

(очні консультації: розклад та місце проведення; онлайн консультації: розклад, посилання на електронні ресурси)

Локація: кафедра радіології та радіаційної медицини за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 320.

4 Старіков Володимир Іванович - професор, доктор медичних наук, зав.кафедри онкології.

Онкологія, онкохірургія.

<http://distance.knmu.edu.ua>

Контактний телефон _____ +38(057)704-10-69

Корпоративна пошта викладача: vi.starikov@knmu.edu.ua

Консультації: очні консультації що середи з 14-00 до 16-00, кафедра онкології за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 209.

Локація: кафедра онкології за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 205

5. Ходак Андрій Сергійович- кандидат медичних наук, доцент кафедри онкології, Онкологія, онкохірургія.

<http://distance.knmu.edu.ua>

Контактний телефон _____ +38(057)704-10-69, Корпоративна пошта викладача: as.khodak@knmu.edu.ua

Консультації: очні консультації що четверга з 14-00 до 16-00, кафедра онкології : вул. Пушкінська ,82, приміщення 209.

Локація: кафедра онкології за адресою : вул. Пушкінська ,82, приміщення 205.

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни “ Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку” відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педіатрія»

Опис навчальної дисципліни (анотація) « Онкологія» та «Радіаційна медицина» вважаються одними з найскладніших медичних дисциплін,

відноситься до однієї з провідних ланок у системі спеціалізованої медичної допомоги, відіграють важливу роль на межі компетенцій різних клінічних служб.

Базуються на вивченні студентами медичної біології, паразитології та генетики; медичної біологічної фізики; біологічної хімії; біоорганічної хімії; біонеорганічної та фізико-коллоїдної хімії; анатомії людини; нормальної фізіології й інтегрується з цими дисциплінами, спирається на знання з патологічної анатомії та патологічної фізіології, які студенти отримують паралельно з вивченням курсу радіології.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є онкологія - наука, яка вивчає причини виникнення, розвитку пухлин, їх клінічний прояв, діагностику, лікування та профілактику та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку - навчальна дисципліна, яка базується на вивченні студентами медичної і біологічної фізики, біологічної хімії, біології, анатомії і фізіології людини, патологічної фізіології, генетики, низки клінічних дисциплін.

Знання основ онкології має надзвичайно важливе значення для підготовки лікарів усіх спеціальностей.

За час навчання важливо сформувати академічну підготовку з фундаментальних і клінічних біомедичних наук та підготовку випускників до професійної діяльності лікаря-педіатра на відповідній первинній посаді шляхом набуття загальних та спеціальних компетентностей, сфера застосування яких описується визначеними переліками синдромів та симптомів онкозахворювань, невідкладних станів, фізіологічних станів та супутніх захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень.

Цей курс зосереджено на вирішенні основних проблем онкології. Програма охоплює теми, пов'язані з найпоширенішими локалізаціями злоякісних пухлин. Клінічний досвід можна отримати протягом практичних занять курсу в провідних установах регіону згідно з розкладом занять. Студенти протягом курсу мають змогу приймати участь у курації та демонстрації хворих з різноманітною онкопатологією, а також відпрацювання практичних навичок під час занять в фантомних класах ННЦЯО ХНМУ.

Частина курсу з радіаційної медицини з особливостями дитячого віку як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами медичної і біологічної фізики, біологічної хімії, біології, анатомії і фізіології людини, патологічної фізіології, генетики, низки клінічних дисциплін.

Освітній компонент закладає основи вивчення студентами змін у організмі людини, зокрема в дитячому віці, які виникають внаслідок опромінення у різних діапазонах доз у тому числі при професійному опроміненні, після радіаційного ураження під час та після радіаційних аварій.

Надає можливість отримати практичні навички та формувати професійні вміння для діагностики і надання медичної допомоги при патологічних станах, які виникають в умовах масового радіаційного ураження. Під час опанування курсу здобувачи вищої освіти ознайомляться з методами радіаційного захисту

дітей в променевої діагностиці, навчаться методам визначення доз медичного та аварійного опромінення дітей та наслідками їх. Крім того, ознайомляться з методом цитогенетичного аналізу для оцінки радіаційного ураження генетичного апарату клітину опромінених дітей.

Міждисциплінарні зв'язки: – це зв'язок в процесі викладання між окремими дисциплінами, що забезпечує оптимізацію сприйняття студентами навчального матеріалу. Дидактичним засобом формування у студентів професійно значущих особистісних якостей є інтеграційні навчальні комплекси, що включають курс лекцій, систему практичних занять з використанням міжпредметних зв'язків. Інтеграція навчання - це оптимізація зближення, зв'язку наук, що відбувається паралельно з процесами диференціації.

1-й рівень міжпредметної інтеграції - відбувається інтегрування навчального матеріалу всередині одного конкретного предмета.

2-й рівень передбачає об'єднання понятійно-інформаційної сфери різних дисциплін з метою найкращого запам'ятовування інформації, супутнього повторення, введення до теми додаткового матеріалу.

3-й рівень вимагає оперування завданнями порівняльно-узагальнюючого вивчення, що виражається у відпрацюванні у студентів вміння зіставляти та протиставляти явища та об'єкти.

4-й рівень - індивідуальна творчість студента передбачає самостійне зіставлення фактів, суджень, встановлення зв'язків і закономірностей, застосування засвоєних навчальних умінь.

Формування професійної компетентності лікаря-онколога та лікаря-радіолога постійно вимагає широкого застосування методу міжпредметного інтегрування. При цьому оптимальним є впровадження міждисциплінарної інтеграції не нижче 3-го рівня навчання з заохоченням до індивідуальної творчості.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, пропедевтики внутрішніх та дитячих хвороб, медичної генетики, радіології, фармакології та медичної рецептури, радіоепідеміології та принципів доказової медицини, екстренної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за постраждалими від аварійного опромінення, в тому числі и дитячого віку та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 5 та 6 років навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE :

<http://distance.knmu.edu.ua>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни « Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку» є набуття студентами уміння:

• умінь та навичок з онкології та радіаційної медицини, а саме визначати етіологічні, патогенетичні фактори та клінічні прояви онкологічних захворювань та радіаційних уражень, ставити діагноз онкологічного захворювання та гострого радіаційного ураження та надавати невідкладну допомогу важким онкологічним хворим з генералізацією пухлинного процесу та потерпілим (у тому числі і дітям) від аварійного опромінення, визначати тактику ведення постраждалих, які зазнали дії іонізуючого опромінення; визначати етіологічні, патогенетичні фактори хронічних променевих уражень людей.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни « Онкологія та радіаційна медицина з особливостями дитячого віку» є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Педіатрія» другого (магістерського) рівню вищої освіти за спеціальністю 228 «Педіатрія».

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

-інтегральні: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

-загальних компетентностей: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися другою мовою, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, здатність діяти соціально відповідально та громадської свідомості, прагнення до збереження навколишнього середовища; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді, навички міжособистісної взаємодії; визначеність на наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків (**ЗК 1-10**).

–спеціальні (фахові, предметні):

Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання, навички збирання інформації про пацієнта, здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки результатів лабораторних та інструментальних досліджень, здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до ведення медичної документації; здатність до

проведення експертизи непрацездатності; здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення та до обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації; здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант настан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції (ФК 1-3,6,14-16).

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1-5,10,13,17,20,21)

ПРН 1. Здобуття особою загальних та фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді.

ПРН 2. знання патофізіологічних особливостей дитини, здоров'я дитини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування дитини.

ПРН 3. здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій.

ПРН 4. Збір інформації про пацієнта.

ПРН 5. Оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень.

ПРН 10. Діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної невідкладної допомоги.

ПРН 13. Проведення лікувально-евакуаційних заходів.

ПРН 17. Ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання.

- здатність спілкуватись з хворими та колегами;

- здатність роботи у «команді»;

- здатність отримання безперервної фахової освіти.

2. . ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –1,5	Галузь знань 22 «Охорона	Нормативна	

	здоров'я» (шифр і назва)	
Загальна кількість годин – 45	Спеціальність: 228 «Педіатрія» (шифр і назва)	Рік підготовки (курс): 2021-й 2022-й
	Спеціалізація: Радіологія	Семестр 5-й 6-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 36 самостійної роботи студента - 9	Освітній ступінь: Другий(магістерський) ОПП ОК.36	Лекції 6 год. 6 год.
		Практичні, семінарські 30 год. 30 год.
		Лабораторні 0 год. 0 год.
		Самостійна робота 9 год. 9 год.
		Індивідуальні завдання:0 год.
		Вид підсумковою контролю: диф. залік

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Етіологія та патогенез злоякісних пухлин. Діагностика та лікування злоякісних пухлин. Пухлини шкіри. Особливості онкозахворювань у дітей.	2	Презентація
2	Діагностика та лікування онкологічних захворювань шлунково-кишкового тракту. Особливості онкопатології в дитячому віці.	2	Презентація
3	Діагностика та лікування лімфопроліферативних захворювань. Особливості	2	Презентація

	онкопатології в дитячому віці.		
4	Предмет радіаційної медицини та її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Радіочутливість різних тканин організму.	2	Презентація
5	Типи радіаційних уражень. Гостра променева хвороба. Гострі місцеві променеві ураження. Внутрішньоутробне опромінення. Наслідки опромінення в дитячому віці.	2	Презентація
6	Медичні, соціальні, екологічні та психологічні аспекти великомасштабних аварій на атомних виробництвах (за моделлю аварії на Чорнобильській АЕС). Національний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи: мета, структура, призначення, завдання.	2	Презентація
	Всього годин	12	

2.2.2 Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	-	-	-	
	Всього годин			

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Рак губи, слизової порожнини рота, рак язика.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий

				контроль;
2	Рак стравоходу і шлунка. Рак печінки і підшлункової залози.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
3	Рак ободової і прямої кишки.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
4	Рак легені, пухлини середостіння.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
5.	Рак молочної щитовидної залози.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
6	Рак шкіри, меланома, лімфогранульоматоз.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

7	Рак тіла, шийки матки, яєчників.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
8	Підсумковий контроль засвоєння знання	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
9	Природа, види і властивості радіаційного випромінювання. Дозиметрія іонізуючого випромінювання. Оцінка ступеня забруднення радіонуклідами навколишнього середовища, ґрунту, води, продуктів харчування. Діагностичне та прогностичне значення гематологічних, біохімічних, цитогенетичних та інших методів дослідження для оцінки патологічних змін в органах та системах людини після дії іонізуючого випромінювання. Клінічні наслідки впливу іонізуючого випромінювання на органи та системи дитини (після внутрішньоутробного	4	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

	опромінення та в ранньому дитячому віці)			
10	Гостра променева хвороба. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки, медико- соціальна експертиза (особливості в дитячому віці). Гострі місцеві променеві ураження. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки, медико-соціальна експертиза. Клінічний розбір хворих та написання історії хвороби.	2	розповідь- пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
11	Віддалені наслідки дії іонізуючого випромінювання. Стохастичні та нестохастичні ефекти радіації. Вплив низьких доз іонізуючої радіації на організм людини. Інкорпорація радіонуклідів.	2	розповідь- пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
12	Оснащення та робота спеціальних лікувальних закладів для надання допомоги особам, які зазнали впливу іонізуючого випромінювання. Диспансеризація персоналу, який працює з	2	розповідь- пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

	джерелами іонізуючого випромінювання. Групи осіб первинного диспансерного обліку, категорії та рівні спостереження			
13	Можливості і значення біологічної дозиметрії у медичному сортуванні потерпілих при масовому ураженні.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
	Всього годин	30		

2.2.4. Лабораторні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	-	-	-	-
2				
	Всього годин			

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Рак губи, слизової порожнини рота, гортані: пальпація периферичних лімфатичних вузлів, лярінгоскопія, рентгенографія щелеп, КТ черепа.	1	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
2	Рак стравоходу і шлунка: методика езофаго-гастроскопії, проведення зонду в шлунок.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

	Рак печінки і підшлункової залози: глибока пальпація печінки і підшлункової залози, виявлення наявності вільної рідини у черевній порожнині, холецистохолангіографія, УЗД, КТ ОЧП.		відеороліки, відеофільми, дискусія	письмове опитування; тестовий контроль;
3	Рак ободової і прямої кишки: пальцеве ректальне дослідження, методика ректороманоскопії та колоноскопії.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
4	Рак легені, пухлини середостіння: аускультация та перкусія легень, методика бронхоскопії і плевральної пункції. Особливості онкозахворювань у дітей (Ретинобластома, ЛГМ, Тимома) Особливості онкозахворювань у дітей (Пухлина Вільмса, Саркома Юинга)	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
5	Рак молочної і щитовидної залози: пальпація молочної і щитовидної залози та регіонарних лімфовузлів; пункційна аспіраційна біопсія пухлин. Мамографія, УЗД, радіоізотопне сканування щитовидної залози.	2	розповідь-пояснення, бесіда ,презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;
	Всього годин	9		

**М
етоди
контр
олю
(наво
дятьс
я
лише**

ті, які використовуються під час викладання дисципліни):

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль.

Підсумковий контроль: диференційований залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ» Проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів при Європейській кредитно- трансферній системі організації навчального процесу затвердженою наказом Харківського національного медичного університету від 01.10. 2015р № 352.. МОЗ України . Підсумковий бал за ПНД та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2- х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблиця

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття .

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів» (таблиця 1).

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

3.2. Питання до диференційного заліку :

- 1.Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку губи, слизової порожнини рота, рак язика.
- 2.Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку стравоходу і шлунка. Рак печінки і підшлункової залози. .
- 3.Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку ободової і прямої кишки.
- 4.Етіологія , патогенез, клініка та лікування рак легені, пухлини середостіння.
- 5.Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку молочної і щитовидної залози .
- 6.Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку шкіри, меланома, лімфогранульоматоз .
- 7.Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку тіла, шийки матки, яєчників
- 8.Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку нирки, сечоводу, сечового міхура. Рак передміхурової залози.
- 9.Етіологія , патогенез, клініка та лікування злоякісних пухлин. Діагностика та лікування злоякісних пухлин..
10. Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку губи, слизової порожнини рота, гортані: пальпація периферичних лімфатичних вузлів, лярінгоскопія, рентгенографія щелеп, КТ черепу .
11. Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку стравоходу і шлунка: методика езофаго-гастроскопії, проведення зонду в шлунок. .
12. Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку печінки і підшлункової залози: глибока пальпація печінки і підшлункової залози, виявлення наявності вільної рідини у черевної порожнині, холецистохолангіографія, УЗД, КТ ОЧП..
13. Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку ободової і прямої кишки: пальцеве ректальне дослідження, методика ректороманоскопії та колоноскопії.
14. Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку легені, пухлини середостіння: аускультация та перкусія легень, методика бронхоскопії і плевральної пункції..
15. Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку молочної і щитовидної залози: пальпація молочної і щитовидної залози та регіонарних лімфовузлів; пункційна аспіраційна біопсія пухлин. Мамографія, УЗД, радіоізотопне сканування щитовидної залози. .
16. Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку шкіри, меланома,

лімфогранульоматоз: пальпація регіонарних лімфовузлів, узяття зскоблення з пухлини, дерматоскопія. Кріо-електро- та лазерна деструкція доброякісних пухлин шкіри, близькофокусна рентгенотерапія..

17. Етіологія , патогенез, клініка та лікування раку нирки, сечоводу, сечового міхура: ректальне дослідження, узяття змиву зі статевого органа, методика цистоскопії, КТ заочеревинного простору.

18. Рак тіла, шийки матки, яєчників: бімануальне дослідження, кольпоскопія, метрографія, лапароцентез, УЗД малого тазу.

19. Особливості онкозахворювань у дітей ..

20. Природа, види і властивості радіаційного випромінювання.

21. Дозиметрія іонізуючого випромінювання. Принцип будови дозиметрів, радіометрів, їх типи. Оцінка ступеня забруднення радіонуклідами навколишнього середовища, ґрунту, води, продуктів харчування.

21. Методи знешкодження радіоактивних відходів.

22. Біологічна дія іонізуючого випромінювання на всіх рівнях організації організму.

23. Пряма та непряма дія іонізуючого випромінювання на живі організми.

24. Видові, індивідуальні та вікові різновиди радіочутливості.

25. Мутагенна дія радіації.

25. Вплив зовнішніх умов на радіочутливість організмів (особливості опромінення в внутрішньоутробному періоді).

26. Молекулярно-генетичні наслідки аварійного опромінення дорослих та дітей. Медичні наслідки Чорнобильської трагедії, Фукусима- 1 та Фукусима -2

27. Медичні наслідки внутрішньоутробного опромінення плода під час Чорнобильської аварії

28. Медичні наслідки бомбардування Хіросіми та Нагасакі.

Цитогенетичний аналіз.

3.3. Контрольні питання : не передбачається

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні): не передбачається

3.5. Правила оскарження оцінки

Оскаржити оцінку студент може за дозволом спеціальної комісії по розгляду апеляцій відповідно існуючим нормативним документам університету.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика викладача (кафедри)

Академічні очікування від студентів/-ок

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять не дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

11.Методи навчання:

Лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів .Використання нативного матеріалу: рентгенограми, скенограми, ехограми. Сцинтиграми, історії хвороб пацієнтів з онкологічними та неонкологічними захворюваннями. Відвідування діагностичних кабінетів , відділень інституту медичної радіології , обласної лікарні , обласного центру онкології та університетської клініки.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук. Від викладача очікується коректне ставлення до навчальних здібностей студента та коректне визначення рівня здобутих ним знань та вмінь.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Алгоритмы современной онкологии. /Под редакцией Щепотина И.Б., Бондаря Г.В., Ганула В.Л. - К.: Книга плюс- 2006.
2. Бондар Г.В., Антипова С.В. Вибрані лекції з клінічної онкології. – ВАТ, Луганськ, 2009-7.-510 с.
3. Бондар Г.В., Вітенко І.С., Попович О.Ю. Паліативна медична допомога. Донецьк, Донеччина. - 2004. -150с.
4. Ганул.В.Л., Киркилевский СИ. Рак пищевода: руководство для онкологов и хирургов. К.: Книга плюс. - 2003. - 200с.
5. Ефетов В.М. Избранные лекции по клинической онкологии. 1997. -260с.
6. Онкологія. /За ред. В.П.Баштана, А.Л.Одабашьяна, П.В.Шелешка - Тернопіль;

Укрмедкнига, 2003.-316с.

7. Онкологія: Підручник - 3-те видання, перероб. і доп./Б.Т.Білінський, Н.А.Володько, А.І.Гнатишак, О.О.Галай та ін.; За ред. Б.Т.Білінського - К. Здоров'я, 2004. - 528с.
8. Стариков В.И. Общая онкология: Учебное пособие.- Харьков: ХГМУ, 2001.- 72с.
9. Стариков В.И., Трунов Г.В. Рак легкого.- Харьков, "ООО Катран КПК",- 2002.- 212с.
- 10.Ю.Шевченко А.І. Онкологія. Електр. підручник для студентів вищих медичних закладів., Запоріжжя.-2006.
- 11.Щепотін І.Б., Ганул В.Л., Кліменко І.О. та ін. Онкологія.- К.:Книга плюс. - 2006. - 496с.
- 12.Энциклопедия клинической онкологии. Руководство для практикующих врачей / М.И.Давыдов, Г.Л.Вышковский и др. - М.:РЛС - 2005,2004.-1536 с.
- 13.Sorkin V.M., Perehod I.A. Clinical oncology(Lectures for medical students). Simferopol.-2007.- 136р.
14. Радіаційна медицина.: підручник.- за ред. чл.- кор. НАМН України, проф. М.І. Пилипенка.:ВСВ "Медицина", 2012.-232 с.
15. Бутомо Н.В., Гребенюк А.Н., Ушаков И.Б. Основы медицинской радиобиологии / Под ред. И.Б.Ушакова. – СПб: "Издательство Фолиант", 2004. – 384 с.
16. Байсоголов Г.Д., Гуськова А.К. Лучевая болезнь человека.- М.: Медицина, 1982.- 384 с.
17. Барабой В.А. От Хиросимы до Чернобыля.- К.: Наук. думка, 1991.- 128 с.
18. Бардычев М.С., Цыб А.Ф. Местные лучевые повреждения М.: Медицина, 1985.- 240 с.
19. Булдаков Л.А. Радиоактивные вещества и человек М.: Энергоатомиздат, 1990.- 160 с.
20. Голубев Б.П. Дозиметрия и защита от ионизирующих излучений: Учебн. для вузов/ Под ред. Е.Л.Столярова - 4-е изд., перераб. и доп.- М.: Энергомашиздат, 1986.-486 с.
- 21.Кириллов В.Ф., Коренков И.П. Гигиена труда медицинского персонала при работе с источниками ионизирующих излучений М.: Медицина, 1986.- 184 с.
- 22.Пилипенко М.І. Радіаційні вимірювання: принципи, поняття, одиниці.-УРЖ. 1991
- 23.Електронні носії інформації (Інтернет, WEB-сайти).
- 24.Бутомо Н.В., Гребенюк А.Н., Ушаков И.Б. Основы медицинской радиобиологии / Под ред. И.Б.Ушакова. – СПб: ЩЩЩ "Издательство Фолиант", 2004. – 384 с.
- 25.Байсоголов Г.Д., Гуськова А.К. Лучевая болезнь человека.- М.: Медицина, 1982.- 384 с.
26. Барабой В.А. От Хиросимы до Чернобыля.- К.: Наук. думка, 1991.- 128 с.
27. Бардычев М.С., Цыб А.Ф. Местные лучевые повреждения М.: Медицина, 1985.- 240 с.
28. Булдаков Л.А. Радиоактивные вещества и человек М.: Энергоатомиздат, 1990.- 160 с.

29. Голубев Б.П. Дозиметрия и защита от ионизирующих излучений: Учебн. для вузов/ Под ред. Е.Л.Столярова - 4-е изд., перераб. и доп.- М.: Энергомашиздат, 1986.-486 с.
30. Кириллов В.Ф., Коренков И.П. Гигиена труда медицинского персонала при работе с источниками ионизирующих излучений М.: Медицина, 1986.- 184 с.
31. Пилипенко М.І. Радіаційні вимірювання: принципи, поняття, одиниці.-УРЖ. 1991
32. Електронні носії інформації (Інтернет, WEB-сайти).

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Інтернет – ресурс : <http://kero.khnmu.edu.ua/handle/123456789/2853>

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

<http://distance.knmu.edu.ua>

8. ІНШЕ

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog komis ad text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx